

ROVANIEMI

1. Hakija	Nimi Hirvasjärven yhteismetsä c/o Ahti Hiltunen Pellontie 218, 95800 Sieppijärvi Kolari		
2. Maan- omistaja	Hirvasjärven yhteismetsä		
3. Kaavoitus- tilanne	Alueella on ☐ asemakaava ☐ oikeusvaikutteinen yleiskaava Alue on ☐ vesistön rantavyöhykkeellä ¹⁾ ☐ asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on osoitettu maa-ainesten ottamisalueeksi		
4. Kiinteistö, ja alue, jota päätös koskee	Kaupunginosa/Kunnan osa Kolari Nuottavaara Kylä Nuottavaara Tila, RN:o Hirvasjärven yhteismetsä Pinta-ala 3335 hehtaaria 273-874-1-0 Ottamisalueen pinta-ala koordinaatit 0,84 hehtaaria N= 7442402 ETRS-TM35FIN E= 393332		
5. Päätös- ehdotus	Ottamissuunnitelma On ☐ Ei ole	Kuuleminen suoritettu ☒ MAL 13 §	Lausunnot pyydetty ☐ x MAL 7 § 2mom ☐ MAA 4 § ☐ MAA 5 § 2mom
☒ Uusi lupa ☐ Jatkolupa ☒ Lupa myönnetään seuraavin määräyksin ☐ Lupaa ei myönnetä ☐ Lupamääräykset hyväksyttiin ottamissuunnitelmassa esitetyn mukaisesti seuraavin muutoksin ja lisäyksin. ²⁾ ☐ Lupamääräykset hyväksyttiin ottamissuunnitelmassa esitetyn mukaisesti. ☒ Lupamääräykset hyväksyttiin liitteen 1 mukaisesti. ☐ Lupamääräykset hyväksyttiin ottamissuunnitelmassa esitetyn mukaisesti seuraavin muutoksin ja lisäyksin. ²⁾			
Luvan voimassaoloaika vuotta 10		Luvan viimeinen voimassa- olopäivä 4.7.2034	Otettava kokonaismäärä k-m ³ 25 000 sora ja hiek- ka Arvioitu vuotuinen otto k-m ³ 2500
Luvan myöntämisen perustelut/Kielteisen päätöksen perustelut (MAL 6 §)/Lisätietoja ⁴⁾ Luvan myöntäminen ei ole ristiriidassa MAL 3 §:ssä mainittujen rajoitusten kanssa. MAL 6 §			

1) Maa-aineksia ei saa ilman erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeellä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten.
2) Mm. päivämäärät, joihin mennessä lupavelvoitteet on täytettävä ellei niitä ole esitetty ottamissuunnitelmassa. Tarvittaessa käytetään eri liitettä.
3) Valvontamaksun määräytymisen peruste.
4) Jos hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia, päätöksestä on käytävä ilmi, miten mainitun lain mukainen arviointi on otettu huomioon.

	Vakuus x Ennen ainesten ottamista hakijan on annettava lupamääräysten noudattamiseksi 6300 euron suuruisen MAL 12 §:n tarkoittama hyväksyttävä vakuus. Vakuuden tulee olla voimassa 12 kk yli tämän luvan voimassaoloajan. Vakuuden arvoa voidaan tarkistaa luvan voimassaoloaikana. 1b. Vakuutta ei vaadita, koska Täytäntöönpano Hakija ei hae oikeutta aloittaa ottamista ennen luvan lainvoimaisuutta Vakuutuksien hyväksyminen Vakuuden hyväksyy ympäristövalvonnan palvelualuepäällikkö. Tarkastus- ja valvontamaksu Lupahakemuksen ja ottamissuunnitelman tarkastamismaksu 235 euroa. Luvan valvontamaksu on 355 euroa vuosittain. Naapurien kuulemismaksu 40 euroa / kiinteistö. Maksut määräytyvät voimassa olevan taksan mukaan. Päätös lähetetään hakijalle, Lapin ELY-keskukselle, ja muistutuksen jättäneille (MAL 19 § 2 ja 3 mom.): -
6. Päätös	☒ Päätösehdotus hyväksyttiin. ☐ Päätösehdotus hyväksyttiin seuraavin muutoksin ☐ Päätösehdotus hylättiin, koska ☐ Hakijaa on kuultu HMenL 15 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla ennen asian ratkaisemista.

MUUTOKSENHAKU

Muutoksen-haku	Muutoksenhakuohje pöytäkirjanotteella.
Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella	4.7.2024

Rovaniemellä 26.6.2027 Rovaniemen ympäristölautakunta

Nuottajärven sora-alue sijoittuu noin 40 km etäisyydelle Kolarin keskustasta, Nuottavaaran kylälle Nuottajärven länsipuolelle. Alue on vanhaa ottoaluetta. Maa-aineksen otto tapahtuu kaivamalla soraa ja hiekkaa.

PYYDETYT LAUSUNNOT

Koska alue on pohjavesialuetta on hakemuksesta pyydetty Lapin ELY-keskuksen lausunto. Tässä lausunnossa edellytettiin alueen NATURA kohteeseen, Nuottajärvi (sijainti Tornion-Muonionjoen vesistöalueella) liittyen hakijan arviota vaikutuksesta Natura-alueeseen ja siitä tuli hakijan pyytää uusi lausunto.

Hakija on täydentänyt hakemusta lausunnoissa esitetyllä tavalla.

Lapin ELY keskuksen lausunto:

Hirvasjärven yhteismetsän maa-aineslupahakemus, Nuottajärven sora-alue, Nuottarovan 2-luokan pohjavesialue, tunnus LAPELY/1643/2024, pvm 25.3.2024

Hirvasjärven yhteismetsä hakee maa-aineslain (555/1981) mukaista lupaa hiekan ja soran ottamiselle noin 0,8 hehtaarin kokoiselta suunnitelma-alueelta Kolarissa sijaitsevalta tilalta Hirvasjärven yhteismetsä RN:o 1:0, kiinteistötunnus 273-874-1-0. Lupaa haetaan 25 000 k-m³ :n suuruiselle ottomäärälle kymmeneksi (10) vuodeksi.

Hakemuksen mukaan ottoalue sijaitsee Kolarin Nuottarovan (12273163) III luokan pohjavesialueella. Hakemuksen mukaan pohjaveden pinnan keskimääräiseksi korkeustasoksi alueella on arvioitu +166,0 metriä (N2000), joka perustuu ottoalueelta n. 350 m kaakkoon sijaitsevan suppa-alueen vedenpinnantasoon. Alin suunniteltu ottotaso on hakemuksen mukaan tasolla +173,0 metriä (N2000). Ottamissyvyys on hakemuksen mukaan enintään 6 metriä. Hakemuksen mukaan ylimmän havaitun pohjavesipinnan yläpuolelle jätetään 3–4 metrin suojakerros. Pohjaveden havaintoputki asennetaan suunnitelmassa esitettyyn paikkaan tai viranomaisen osoittamaan paikkaan kairaamalla.

Hakemuksen mukaan ottoalue ei sijoitu rantavyöhykkeelle, suojelualan läheisyyteen eikä hankealueelta ole suoraa vesistöyhteyttä Natura-alueeseen. Hankealueen lähin vesistö on n. 90 metrin etäisyydellä alueesta itään sijaitseva Nuottajärvi. Lähin asuinrakennus sijaitsee alueesta n. 600 metrin etäisyydellä etelässä. Suunnitellun ottoalueen tukitoimintoalueen läpi kulkee metsäautotie.

Hakemuksen mukaan lupa-alueella työskentelevien koneiden kuntoa seurataan niin, että mahdolliset vuodot havaitaan ja korjataan välittömästi. Polttoaineita ei varastoida pidempiaikaisesti toiminta-alueella. Alueella kulkeva metsäautotie pidetään kulkukelpoisena ja soranotosta varoitetaan merkein.

Hakemuksen mukainen ottamisalue maisemoidaan lopuksi, mutta jälkihoitotöitä voidaan tehdä myös vaiheittain ottamisen edetessä. Ottamistoiminnan päätyttyä kaivannon reunat luiskataan kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi. Maisemointiin käytetään alueelta kuorittuja pintamaita ja lisäksi isoja kiviä ja pultereita voidaan käyttää luiskaamisen lisäksi myös kasoina tai alueina alueen monimuotoisuuden lisäämiseen. Jälkihoitona ei tehdä erillisiä multauksia tai istutuksia, vaan alueelta kuorituista pintamaista pyritään saamaan tarvittava kasvualue ja ympäröivä metsä siementää alueen tehokkaasti.

Hakemuksen mukaan ottoalueen itäpuolella on vanha ottoalue, jonka on suunniteltu toimivan ottamistoiminnan tukitoimintoalueena. Vanha ottoalue sijaitsee myös pohjavesialueella, joten sen maisemointi ja jälkihoito suoritetaan nyt suunnitellun uuden ottamisen yhteydessä. Maisemointisuunnitelmassa on esitetty alueet, joissa luiskat ovat liian jyrkät. Ne loivennetaan läjittämällä uudelta ottoalueelta saatavilla maamateriaaleilla. Mikäli luiskilla tai ottoalueen pohjalla on tapahtunut jo palautumista aluskasvillisuuden ja puunsiemenien kasvun osalta, niihin kohtiin ei kosketa eikä toimintaa uloteta niiden päälle, vaan luonnollisen palautumisen annetaan jatkua. Niille pohjan alueille, jossa ei palautuminen ole alkanut, luiskauksiin rakennetaan pintakerros maisemointisuunnitelman mukaan.

Pohjavesialue

Suunniteltu ottamisalue sijaitsee Nuottarovan (12273163) 2-luokan pohjavesialueella (vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue). Nuottarovan pohjavesialueen luokitus on tarkistettu keväällä 2024 (kuuleminen pidetty 21.2.-22.3.2024) lainsäädäntöä (vesienhoidon ja meren hoidon järjestämisestä annettu laki 1299/2004, luku 2 a) vastaavaksi. ELY-keskus tallentaa luokitusmuutokset pohjavesitietojärjestelmään kevään 2024 aikana.

Nuottarovan pohjavesialue sijaitsee Kolarin Pasmajärven kylältä n. 7,5 kilometrin etäisyydellä itäkaakossa. Pohjavesialue sijoittuu luode-kaakkosuuntaiseen harjukson osaan, jossa materiaali on pääosin hiekkaa ja soraista hiekkaa. Alueella muodostuu laskennallisesti pohjavettä noin 340 m³/d.

Suunniteltu soranottotoiminta sijoittuu varsinaisen pohjaveden muodostumisalueen keskiosaan vanhan ottoalueen yhteyteen.

Kaavatilanne

Lapin ELY-keskus toteaa, että hakemuksen tarkoittama alue sijoittuu voimassa olevassa Tunturi-Lapin maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M 4528). Mmerkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen tarkoi-

tettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Lisäksi alueen välittömään läheisyyteen on osoitettu moottorikelkkailureitti.

ELY-keskuksen näkemys on, että suunniteltu hanke ei vaikeuta alueen käyttämistä maakuntakaavassa osoitettuun tarkoitukseen. Toiminnassa tulee kuitenkin huomioida turvallisuuskohdat myös kelkkailureitin käyttäjien osalta.

Luonnonsuojelu

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunnitellun maa-ainesten ottopaikan koillispuolella noin 90 metrin etäisyydessä sijaitsee Nuottajärvi, joka kuuluu Natura 2000-ohjelmaan kuuluvaan Tornionjoen ja Muonionjoen vesistöön (FI 1301912).

Maa-aineslupahakemuksessa ei ole lainkaan otettu kantaa hankkeen mahdollisista vaikutuksista Natura-alueeseen ja alueen suojeluperusteisiin.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000 –alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura –verkostoon, hankkeen toteuttajan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset.

Jos päädytään johtopäätökseen, että suunnitelmat ja hankkeet eivät todennäköisesti vaikutta merkittävästi Tornion-Muonionjoen Natura-alueen luonnonarvoihin, on tällaisen johtopäätöksen syiden oltava perusteltuja. ELY-keskus huomauttaa, että hyvään ja huolelliseen käytäntöön kuuluu perusteiden kirjaaminen.

Ajantasaiset lajien esiintymätiedot, joilla voi olla merkitystä maa-aineslupan myöntöön tulee tarkistaa ja ottaa huomioon maa-aineslupahakemusta laadittaessa. Lajitietoa voi tarkastella ja ladata Suomen lajitietokeskuksen Laji.fi-sivuston kautta. Myös ympäristöhallinnon yhteisestä lajitiedon tallennusjärjestelmästä LajiGIS:stä tiedot siirretään kerran viikossa laji.fi -järjestelmään. Laji.fi:ssä on lajiaineistoja myös lukuisista muista lähteistä, esim. museoiden tietokannoista. Suurin osa lajiaineistosta on suoraan kaikkien nähtävissä Laji.fi-sivustolla, mutta sensitiivisten lajien paikatiedot on karkeistettu esim. 1 km tai 5 km ruudun tarkkuudelle tai joissain tapauksissa salattu kokonaan. Nämä käyttörajoitetut aineistot saa käyttöönsä kirjautumalla Laji.fi-sivustolle ja tekemällä aineistopyynnön tietyltä alueelta.

Sovellettava lainsäädäntö ja ohjeistus

Maa-aineslain 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu muun muassa tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Maa-ainesten ottamista koskevassa lupaharkinnassa ja lupaehdoissa otetaan huomioon myös maa-aineslain 3 §:n ympäristöperusteiset rajoitukset muun muassa kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien turmelemisesta taikka ne lain 3 §:ssä mainitut muut rajoitukset, joilla pyritään estämään huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset vaikutukset asutukselle tai ympäristölle. Esimerkiksi maa-aineslain 3 §:n 3 momentin mukaan maa-aineksia ei saa ilman erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeellä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin.

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus katsoo, että hakemusta on täydennettävä, koska maaaineslupahakemuksessa ei ole lainkaan otettu kantaa hankkeen mahdollisista vaikutuksista Natura-alueeseen ja alueen suojeluperusteisiin. Lisäksi ELY-keskus katsoo, että hakemusta tulee päivittää pohjavesialuetietojen osalta ja ottamissuunnitelmassa sekä suunnitelmapiirustuksissa tulee huomioida, että vedenhankintakäyttöön soveltuvilla pohjavesialueilla ylimmän havaitun pohjaveden pinnantason päälle jätettävän suojakerroksen paksuus on neljä (4) metriä.

Täydennetystä hakemuksesta tulee pyytää Lapin ELY-keskukselta uusi lausunto.

Lapin ELY keskuksen lausunto LAPELY/1643/2024 täydennetystä hakemuksesta pvm 26.4.2024

Hakemus

Hirvasjärven yhteismetsä hakee maa-aineslain (555/1981) mukaista lupaa hiekan ja soran ottamiselle yhteensä noin 2,8 hehtaarin kokoiselta suunnitelma-alueelta Kolarissa sijaitsevalta tilalta Hirvasjärven yhteismetsä RN:o 1:0, kiinteistötunnus 273-874-1-0. Varsinaisen ottamisalueen koko on n. 0,84 hehtaaria. Lupaa haetaan 25 000 k-m³ :n suuruiselle ottomäärälle kymmeneksi (10) vuodeksi.

Täydennetyn hakemuksen mukaan ottoalue sijaitsee Kolarin Nuottarovan (12273163) 2- luokan pohjavesialueella. Hakemuksen mukaan pohjaveden pinnan keskimääräiseksi korkeustasoksi alueella on arvioitu +166,0 metriä (N2000), joka perustuu ottoalueelta n. 350 m kaakkoon sijaitsevan suppa-alueen vedenpinnantasoon. Alin suunniteltu ottotaso on hakemuksen mukaan tasolla +173,0 metriä (N2000). Ottamissyvyys on hakemuksen mukaan enintään 6 metriä. Hakemuksen mukaan ylimmän havaitun pohjavesipinnan yläpuolelle jätetään 4 metrin suojakerros. Pohjaveden havaintoputki asennetaan suunnitelmassa esitettyyn paikkaan tai viranomaisen osoittamaan paikkaan kairamalla.

Hakemuksen mukaan ottoalue ei sijoitu rantavyöhykkeelle, suojelualueen läheisyyteen eikä hankealueelta ole suoraa vesistöyhteyttä Natura-alueeseen. Hankealueen lähin vesistö on n. 90 metrin etäisyydellä alueesta itään sijaitseva Nuottajärvi. Lähin asuinrakennus sijaitsee alueesta n. 600 metrin etäisyydellä etelässä. Suunnitellun ottoalueen tukitoimintoalueen läpi kulkee metsäautotie.

Hakemuksen mukaan lupa-alueella työskentelevien koneiden kuntoa seurataan niin, että mahdolliset vuodot havaitaan ja korjataan välittömästi. Polttoaineita ei varastoida pidempiaikaisesti toiminta-alueella. Alueella kulkeva metsäautotie pidetään kulkukelpoisena ja soranotosta varoitetaan merkein.

Hakemuksen mukainen uusi ottamisalue maisemoidaan lopuksi, mutta jälkihoitotöitä voidaan tehdä myös vaihteittain ottamisen edetessä. Ottamistoiminnan päätyttyä kaivannon reunat luiskataan kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi. Maisemointiin käytetään alueelta kuorittuja pintamaita ja lisäksi isoja kiviä ja pultereita voidaan käyttää luiskaamisen lisäksi myös kasoina tai alueina alueen monimuotoisuuden lisäämiseen. Jälkihoitona ei tehdä erillisiä multauksia tai istutuksia, vaan alueelta kuorituista pintamaista pyritään saamaan tarvittava kasvualusta ja ympäröivä metsä siementää alueen tehokkaasti.

Hakemuksen mukaan ottoalueen itäpuolella on vanha ottoalue, jonka on suunniteltu toimivan ottamistoiminnan tukitoimintoalueena. Koska vanha ottoalue sijaitsee myös pohjavesialueella, sen maisemointi ja jälkihoito suoritetaan nyt suunnitellun uuden ottamisen yhteydessä. Maisemointisuunnitelmassa on esitetty alueet, joissa luiskat ovat liian jyrkät. Ne loivennetaan läjittämällä uudelta ottoalueelta saatavilla maamateriaaleilla. Mikäli luiskilla tai ottoalueen pohjalla on tapahtunut jo palautumista aluskasvillisuuden ja puuntaimien kasvun osalta, niihin kohtiin ei kosketa eikä toimintaa uloteta niiden päälle, vaan luonnollisen palautumisen annetaan jatkua. Niille pohjan alueille, jossa ei palautuminen ole alkanut, luiskauksiin rakennetaan pintakerros maisemointisuunnitelman mukaan.

Pohjavesialue

Suunniteltu ottamisalue sijaitsee Nuottarovan (12273163) 2-luokan pohjavesialueella (vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue). Nuottarovan pohjavesialueen luokitus on tarkistettu keväällä 2024 (kuuleminen pidetty 21.2.-22.3.2024) lainsäädäntöä (vesienhoidon ja meren hoidon järjestämisestä annettu laki 1299/2004, luku 2 a) vastaavaksi. ELY-keskus tallentaa luokitusmuutokset pohjavesitietojärjestelmään kevään 2024 aikana.

Nuottarovan pohjavesialue sijaitsee Kolarin Pasmajärven kylältä n. 7,5 kilometrin etäisyydellä itäkaakossa. Pohjavesialue sijoittuu luode-kaakkosuuntaiseen harjukson osaan, jossa materiaali on pääosin hiekkaa ja soraista hiekkaa. Alueella muodostuu laskennallisesti pohjavettä noin 340 m³/d.

Kaavatilanne

Lapin ELY-keskus toteaa, että hakemuksen tarkoittama alue sijoittuu voimassa olevassa Tunturi-Lapin maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M 4528). Mmerkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Lisäksi alueen välittömään läheisyyteen on osoitettu moottorikelkkailureitti.

ELY-keskuksen näkemys on, että suunniteltu hanke ei vaikeuta alueen käyttämistä maakuntakaavassa osoitettuun tarkoitukseen. Toiminnassa tulee kuitenkin huomioida turvallisuuskohdat myös kelkkailureitin käyttäjien osalta.

Luonnonsuojelu

Lapin ELY-keskus toteaa, että lupahakemuskohteesta koilliseen noin 90 metrin etäisyydellä sijaitsee Nuottajärvi, joka kuuluu Natura 2000-ohjelmaan kuuluvaan Tornionjoen ja Muonionjoen vesistöön (FI 1301912). Tornionjoen ja Muonionjoen vesistön Natura-alueen pääasiallisena toteutuskeinona on Ruotsin ja Suomen välinen rajajokisopimus. Niiltä osin, kun rajajokisopimuksessa ei ole erityisiä määräyksiä noudatetaan vesilain säännöksiä. Tornion–Muonionjoen sivuvesistöjen osalta toteutuskeinona on myös koskiensuojelulaki.

Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet eivät merkittävästi heikennä Natura 2000 – verkostoon kuuluvan alueen varausperusteena olevia luontoarvoja.

Suunnitellulla alueella ei ole perustettuja luonnonsuojelualueita, valtioneuvoston hyväksymiä luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvia alueita, luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyyppisiä eikä myöskään tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteiden 1 ja 3 koko maassa rauhoitettujen eläin- ja kasvilajien esiintymiä, liitteiden 5 ja 6 esiintymis- tai havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV eläin- tai kasvilajien havaintopaikkoja.

Alueella tai sen läheisyydessä ei ole tiedossa olevia lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettujen, luonnonsuojelulain 73 § nojalla rauhoitettujen suurten petolintujen pesäreviirejä.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan alueen luontoarvot eivät siten rajoita maa-aineksen ottamista hakemusalueella.

Sovellettava lainsäädäntö ja ohjeistus

Maa-aineslain 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu muun muassa tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Maa-ainesten ottamista koskevassa lupaharkinnassa ja lupaehdoissa otetaan huomioon myös maa-aineslain 3 §:n ympäristöperusteiset rajoitukset muun muassa kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonsiintymien turmelemisesta taikka ne lain 3 §:ssä mainitut muut rajoitukset, joilla pyritään estämään huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset vaikutukset asutukselle tai ympäristölle. Esimerkiksi maa-aineslain 3 §:n 3 momentin mukaan maa-aineksia ei saa ilman erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeellä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten.

Ympäristöministeriön oppaassa Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväseen käyttöön (Ympäristöministeriön julkaisu, 2023:30) on ohjeistettu muun muassa pohjaveden pinnan päälle jätettävistä suojakerrospaksuuksista sekä jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteistä.

Edellytykset maa-ainesten otolle

Suunniteltu soranottotoiminta sijoittuu pohjavesialueen keskiosaan, pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle vanhan ottoalueen yhteyteen. Hakemuksen mukainen suunniteltu uusi ottamistoiminta sijoittuu n. 90 metrin etäisyydelle Nuottajärven rannasta. Toinen maisemoitavista vanhan ottamisalueen rintuuksista sijoittuu n. 40 metrin etäisyydelle rantaviivasta.

Lapin ELY-keskus muistuttaa, että maa-aineslain 3 §:n 3 momentin mukaan maa-aineksia ei saa ilman erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeellä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten.

Ympäristöministeriön oppaan (Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväseen käyttöön) mukaan rantavyöhykkeen leveyteen vaikuttaa alueen topografia, maisema ja kasvillisuus. Rantavyöhyke on yleensä noin 100 metriä, mutta voi vaihdella poikkeustapauksen 50 metristä 200 metriin. Pääsääntö on, että ottamisalue ei näy rantamaisemassa.

ELY-keskus katsoo, että uusi ottamisalue sijoittuu lähes suosituksen mukaiselle etäisyydelle järven rantaviivasta. ELY-keskus kuitenkin suosittelee, että järven ja ottamisalueen väliin jäävää suojavyöhykettä kasvatettaisiin suositeltuun vähintään 100 metriin. Myöskään tukitoimintoaluetta ei tulisi sijoittaa 100 metriä lähemmäs rantaviivaa. Lisäksi sekä uuden kaivualueen että vanhojen ottorintuuksien maisemoinnissa tulee ottaa huomioon alueen näkyvyys järven suunnalta.

Lupaharkinnassa tulee huomioida edellä ja seuraavassa esitetyt asiat:

Ottamistoiminta ja suojakerrospaksuudet

Lapin ELY-keskus katsoo, että pohjavesialueella toimittaessa on noudatettava erityistä huolellisuutta. Ottoalueen korot tulee merkitä alueelle näkyvästi ja riittävän tiheästi, jotta alinta ottotasoa ei aliteta missään tilanteessa ja että pohjaveden pinnan päälle jää aina vähintään neljän (4) metrin suojakerros koskematon maa-ainesta. Korot tulee myös tarkistaa riittävän usein, ja korkotasojen mittauksesta tulee pitää työmaapäiväkirjaa.

Toiminnassa tulee myös huolehtia siitä, ettei maaperään ja pohjaveteen pääse polttoainepäästöjä. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava toimintaa valvovalle viranomaiselle. Pohjavesialueella ei myöskään tule säilyttää työkoneita, poltto- ja voiteluaineita, eikä koneita tule huoltaa tai tankata ottamisalueella. Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että pölyämisen ehkäisyyn ei tule pohjavesialueella käyttää suolaamista.

Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua, eikä pohjavesialueelle tule varastoida muualta tuotua kiviainesta, kuten kalliomursketta.

ELY-keskus myös muistuttaa, että kaikkien jätevesien imeyttäminen maaperään on luokitellulla pohjavesialueella kielletty.

Tarkkailu

Hakemuksessa ei ole erikseen esitetty suunnitelmaa toiminnan pohjavesivaikutusten tarkkailuksi. Hakemuksessa todetaan, että mikäli kaivamisessa havaitaan pohjavettä, kaivamisen pohjan tasoa nostetaan välittömästi niin, että pohjaveden päälle jätetään vähintään 3–4 metrin puhdas maakerros.

Alueella ei ole tällä hetkellä pohjaveden havaintoputkea. Alueelle on kuitenkin tarkoitus asentaa pohjaveden havaintoputki suunnitelmapiirustuksissa esitettyyn paikkaan.

Lapin ELY-keskus katsoo, että suunnitellulla ottoalueella tulee olla kairaamalla asennettu pohjaveden havaintoputki, joka on asennettu siten, että se ulottuu vähintään neljä (4) metriä alimman suunnitellun ottotason alapuolelle. Havaintoputken tulee olla rakenteeltaan sellainen, että se soveltuu tarvittaessa myös pohjavesinäytteenottoon.

ELY-keskus katsoo, että pohjaveden pinnantaso tulee mitata ennen toiminnan aloittamista, jotta alueelle voidaan määrittää luotettavasti alin sallittu ottamistaso. Alinta ottamistasoa on tarvittaessa nostettava suunnitellusta +173,00 metristä (N2000), mikäli mittaustulokset antavat siihen aihetta.

ELY-keskus katsoo, että pohjaveden pinnantason tarkkailua tulee tehdä neljä (4) kertaa vuodessa. Pohjavedenpintojen tarkkailutulokset tulee toimittaa valvojalle vuosittain sähköisesti.

Lisäksi toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että alueelle asennettavan havaintoputken putkikortti toimitetaan Lapin ELY-keskukselle havaintopaikan pohjavesitietojärjestelmään (Pisara/Povet) tallentamista varten.

Jälkihoito ja maisemointi

Koska kyseessä on pohjavesialueelle sijoittuva toiminta, on jälkihoitotoissa oltava erityisen huolellinen. On tärkeää, että jälkihoito- ja maisemointitöitä tehdään alueella oton edetessä vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Jälkihoitotyöt tulee yksilöidä mahdollisessa lupapäätöksessä.

ELY-keskus pitää hyvänä, että suunnitelmaan kuuluu myös vanhan ottamisalueen maisemointi esitetyn mukaisesti. Erityisesti maisemoinnissa tulee kuitenkin kiinnittää huomiota uuden kaivualueen ja vanhojen ottorintuuksien sopeuttamisessa ympäristöönsä sekä alueen mahdolliseen näkyvyyteen järven suunnalta katsottuna.

ELY-keskus katsoo, että Nuottarovan alueella keskeinen jälkihoitotoimenpide on alueen metsittäminen alueelle tyypillisillä puuntaimilla. Lisäksi ELY-keskus katsoo, että valvovalle viranomaiselle tulee esittää hyvissä ajoin ennen lupa-ajan päättymistä tarkempi suunnitelma alueen lopullisesta maisemoinnista, sillä alueen jälkihoitotyöt ja maisemointi tulee tehdä luvan voimassaoloaikana.

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä pohjaveden laadun turvaamiseksi. Pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että asianmukaisin jälkihoitotoimenpitein alueelle aikaansaadaan oton päätyttyä mahdollisimman nopeasti uusi maannoskerros. Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden ja pohjaveden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kunta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2–3 vuotta.

Mikäli pintamateriaalia tuodaan alueelle ulkopuolelta, on siihen aina oltava lupaviranomaisen hyväksyntä, ja pintamateriaalina tulee käyttää ainoastaan puhtaita maa-aineksia, joista ei kulkeudu haitallisia aineita pohjaveteen. Toiminnanharjoittajan tulee pyydettyäessä pystyä esittämään aineksen alkuperä.

Jälkihoitoa toteutettaessa tulee huolehtia siitä, ettei pohjavesialueella levitettävä pintamateriaali ole liian hienorakeista. Hienorakeinen maalaji vähentää pohjaveden muodostumista ja soveltuu huonosti kasvillisuuden kasvualustaksi. Myöskään karike ja kuorike eivät sovellu pohjavesialueella käytettäväksi.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (Maa-ainesten ottaminen – opas aineiden kestäväseen käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30).

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta voi olla mahdollista ilman, että hankkeesta aiheutuu maa-aineslain 3 §:n vastaisia vaikutuksia, mikäli lupaharkinnassa huomioidaan edellä esitetyt seikat.

ELY-keskus korostaa ottamisen vaiheistamista ja huolellista toimintakulttuuria ja muistuttaa, että pohjavesialueiden suojelussa tulee huomioida nykyisten vedenottotarpeiden lisäksi myös mahdollisesti tulevat vedenottotarpeet pitkälle tulevaisuuteen.

Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että toiminnanharjoittaja on vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvanhaltijan on tehtävä maa-aineslain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitetun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19 §). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.

ROVANIEMEN KAUPUNKI, ROVAKAAREN YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON LAUSUNTO

Hakemuksen mukainen ottamisalue sijoittuu 3. luokan pohjavesialueelle (muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue) Nuottarova (12273163). Pohjavesialueella ei ole terveydensuojeluviranomaisen valvonnassa olevaa vedenottamoa. Toimintaa on kuitenkin harjoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu haittaa mahdollisesti talousvesikäyttöön otettavan veden määrään tai laatuun. Toiminta tulee järjestää niin, ettei siitä aiheudu lähiympäristöön pöly- tai meluhaittaa. Kaikissa toiminnoissa on huolehdittava, ettei toiminta heikennä asumismukavuutta tai aiheuta terveyshaittoja tai terveyshaitan mahdollisuutta toiminta-alueen lähiympäristön asukkaille. Lupaa myönnettäessä tulee varmistaa, että toiminnan aiheuttamien vaikutusten tarkkailu on riittävää. Terveydensuojeluviranomainen edellyttää, että toiminnassa tulee noudattaa parasta käytökelpoista tekniikkaa terveyshaittojen estämiseksi. Terveydensuojelulain (763/1994) mukaisesti elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niihin vaikuttavia tekijöitä. Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy.

LUPAHAKEMUKSESTA ON JÄTETTY SEURAAVAT 4 MUISTUTUSTA JA MIELIPIDETTÄ

Muistutus 1.

Soranoton suhteen maa-aineslupahakemukset käsitellään aina tapauskohtaisesti maa-aineslain (555/1981) mukaisessa lupamenettelyssä. Maa-aineslain mukaisessa lupamenettelyssä lupaviranomainen on kunta (kunnan ympäristönsuojeluviranomainen). Lupaharkinnassa otetaan huomioon mm. pohjavesien suojeluun liittyvät asiat sekä muut luvan myöntämisen edellytykset (MAL 3 § ja 6 §). Esimerkiksi järven, joen tai meren rantavyöhykkeeltä ei saa ilman erityistä syytä ottaa maa-aineksia (MAL 3.3 §).

Luin tarkemmin lupahakemusta, ja huomasin, että kun kyseessä on pohjavesialueelle sijoittuva maa-aineslupan ottaminen, lupa-asia käsitellään Rovaniemen ympäristölautakunnassa.

Pari vuotta sitten, kun olisin tarvinnut soraa nykyisestä soranottopaikasta (LUOKKAMUUTOKSESI-TYKSEN LIITE 41, PVP 15, pun.täplä), Ahti Hiltunen (Hirvasjärven yhteismetsän pj, sanoi minulle, ettei siitä saa myydä soraa muille kuin yhteismetsän osakkaille.

Kuinka nyt valtavia määriä saisi ottaa kyseiseltä paikalta. Tosin hakemuksessa on paikka ilmoitettu todella persoonallisesti, ettei todella saa selvää mistä soraa on aikomus ottaa. Kartta tulisi olla ehdottomasti hakemuksen liitteenä, josta selkeästi näkee mihin soranottoalue todellisuudessa sijoittuu nykyiseen soranottopaikkaan verrattuna.

Aluehan on pohjavesialuetta.

Samalla alueella on museovirasto tehnyt tutkimuksia, ja todennut alueella olleen asutusta miljoonia vuosia sitten. Onhan paikka todella kaunista harjumaismaa, ja järvessä on runsaasti kalaa

Maisemointi: Kuinka harjumuodostelman voisi "maisemoida"? Tuodaanko saman verran maa-ainesta tilalle jostain muualata? Soranottopaikka kyllä tulisi olla jossain muualla kuin kylälaisten ainoassa virvoituspaikassa (metsähallituksen laavu) ja vielä tuulimyllyjä varten, joiden tekniikka vanhenee varsin nopeasti. Haitat jäävät seuraaville sukupolville.

Lupahakemus kiinnostaa henkilökohtaisesti sen vuoksi, koska suvun maita on Nuottajärven toisessa päässä. Nuottajärvestä Pasmajärvelle käsin lähtevällä joella on 18 tilalla kalastusoikeus. Pohjavesialuehan näyttäisi menevän (sinun projekti) sinne asti. Onkohan kuulemista tehty nykyisille maanomistajille ja kaslastusoikeuden omistajille? Vaikutusalueella kuitenkin ollaan (pohjavesi)

Sen vuoksi laitan viestiä sinulle, koska soranotto asia koskee näköjään myös teidän projektia "Kolarin pohjavesialueiden luokitusten ja rajausten tarkistaminen" **12273163 NUOTTAROVA liite 41**

Muistuttaja Kaisu Häkklä

Muistutus 2

MUISTUTUS JA MIELIPITEITÄ HIRVASJÄRVEN YHTEISMETSÄN MAAAINESALUPAHAKEMUKSEEN NUOTTAJÄRVELLE Asumme n. 200 m päässä liittymästä, josta käännytään soranottopaikalle. Tilamme on Arin entinen kotipaikka, jonne olemme muuttaneet noin 12 vuotta sitten poikamme Ilarin kanssa. Muuttopäätökseen on vaikuttanut tilan rauhallinen sijainti, kaukana taajamien vilksestä ja kaunis luonto. Aluksi kuljimme muualla töissä ja vietimme vapaa-aikaa täällä. Neljä vuotta sitten perustimme perhekodin, jossa käyvät ikäihmiset vuorotteluhoidossa ja lapset/nuoret tukiperhejaksoilla. Olemme pystyneet työllistämään itsemme tällä toiminnalla, yhdistäneet työn ja harrastukset keskelle maalaisympäristöä. Harrastamme raviurheilua neljällä hevosella ja pihapiiristämme löytyy myös koiria, kissoja, kanoja ja pupuja. Asiakkaamme voivat osallistua tilan askareisiin voimavarojensa mukaan. Itsetuotetut raaka-aineet kuuluvat ruokavalioon, samoin lähimetsien sienet ja marjat. Harrastamme kalastusta mm. Nuotta- ja Hirvasjärvillä. Nuottajärvi on yleisessä virkistyskäytössä ympäri vuoden lähiseudun asukkailla sekä matkailijoille. Rannalla on kaikkien käytössä oleva siirrettävä sauna, laiturit ja vessa, sekä lainattavia sup-lautoja. Rannalta löytyy myös yleisessä käytössä oleva laavu. Nuottajärvellä järjestään joka pääsiäinen pilkkikilpailut ja kesällä onkikilpailut. Kulku rannalle tapahtuu sora- ja maanontun läpi. Maaseudun rauha ilman katuvaloja, puhdas luonto, luonnonvarat, kauniit järvet ja vähäinen liikenne ovat syitä miksi asumme täällä. Olemme huoltaneet tätä rauhan rikkoutumisesta, jos sora- ja maanontusta tulee iso maa-aineksen ottopaikka tuulimyllyjä varten. Jo pienemmät sora- ja maanontot montulta aiheuttavat huomattavaa jyrinää ja melua, murskan äänet ja lastausäänet kuuluvat selvästi kaimun kera pihallemme, varsinkin yöaikana tapahtuva ajo on häiritsevää. Kesäaikana sora- ja maanontolyn lisääntyminen on huomattavaa. Pelkäämme kuinka Nuottajärven ja Hirvasjärven virkistyskäyttö tulee vaikeutumaan. Mietimme tuleeko rauhallisesta kylästä vilkas, pölysevä ja vaarallinen rekkarallin vuoksi. Onko ikäihmisillä enää turvallista kulkea potkureilla tiellä ja pääsemmekö lasten kanssa pyörillä järvelle? Ja pystymmekö enää treenaamaan hevosia kyläteillä? Tapahtuuko maa-aineksen ajo montulta tuulimyllyille Nuottajoen kautta vai tehdäänkö uusia teitä mahdollisesti talomme ohi menevän tien kautta?

Muistuttajat Satu, Ari ja Ilari Filppa

Muistutus 3

Kuulemiskirjeessä todetaan, että hakija on meille esitetyllä hakemuksella hakenut lupaa sora- ja hiekan ottoon 10 vuodeksi. Määräajaksi muistutuksen antamiselle on annettu 27.3.2024. Kirjeessä todetaan myös, että mikäli muistutusta ei ole toimitettu määräaikaan mennessä katsotaan, ettei meillä ole muistutettavaa. Kuulemiskirjeessä todetaan seuraavaa. "Lisätietoja hakemuksesta ja sen mukaisesta maa-ainesten ottamisesta antaa luvanhakija". Hakijaksi on merkitty Hirvasjärven yhteismetsä ja luvan hakijan asiamiehenä on merkitty Ahti Hiltunen. Olin puhelimitse yhteydessä hakemuksessa esitettyyn luvan hakijan asiamiehen Ahti Hiltuseen kysyäkseni lisätietoja hankkeeseen liittyen. Hiltunen ei osannut kertoa hankkeesta minulle lisätietoja ja kehotti olemaan yhteydessä luvan laatineeseen konsulttiin. Konsultti osasi kertoa vain lupahakemuksessa jo esitettyjä asioita. En saanut haluamaani vastausta siihen, miksi sora- ja hiekan ottoa ollaan nostamassa ja millaisia ympäristövaikutuksia sillä on alueelle. Tarkkaa karttaa ottoalueesta ei ole esitetty kuulemiskirjeen yhteydessä, on pelkästään maininta "vanhan ottoalueen länsireunalta kohti luodetta". Näin suuren mittaluokan kaivantoihin luulisi, että pitää esittää todella tarkat kartat siitä, mistä maata kaivetaan. Alueen jälleen maisemointi noin ison maamäärän ottamisen jälkeen lienee mahdotonta? Onko tarkempaa suunnitelmaa, miten se tullaan toteuttamaan? Lisäksi olisin halunnut tietää, miten maa-aines on tarkoitus kuljettaa alueelta pois ja millaiset vaikutukset tällä on esim. alueen luontoon kuten vesistöihin? Onko alueelle tarkoitus rakentaa uusia teitä hankkeen vuoksi? Alue on luokan 3. pohjavesialuetta. Olisin myös halunnut tietää, millainen pohjavesiputki alueelle on tarkoitus asentaa ja mikä taho tämän toteuttaa. Postitse tullessa kuulemiskirjeessä mainitaan, että kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat nähtävillä kolarin kunnan sähköisellä ilmoitustaululla 19-27.3.2024. Kunnan sivuilta löydän kuitenkin vain vastaavaan kuulutuskirjeen, missä ei ole esitetty mitään liitteitä. Minulla ei ole ollut mahdollista tutustua riittävästi kuulutuksen suunnitelmiin saamiini asiakirjojen pohjalta. Yksi kysymys mikä heräsi on se, että Kolarin kunnan kuulutuksesta käy ilmi, että hankkeen tarkoitus on käyttää sora- ja hiekkaa betonimateriaalitarpeena lähelle valmistuvaan tuulipuistoon. Eikös tuulipuistohanke ole sen verran iso hanke, että se ja maa-aineksen otto pitäisi käsitellä ns. käsi kädessä? Ympäristönsuojelulain 34 § 3 momentin mukaan, jos samalla toiminta-alueella sijaitsevien toimintojen lupa-asian ratkaisu kuuluu osaksi valtion ympäristölupaviranomaisen ja osaksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaa ja toimintoihin on haettava lupaa siten kuin 41 §:ssä säädetään, lupa-asian ratkaisee valtion ympäristölupaviranomainen. Onko kunta edes toimivaltainen viranomaisena tekemään kuulutusta maanotto asiasta? Sora- ja maanottoalue on laaja ja sen seurauksena alueelle nousevan tuulipuiston ympäristövaikutukset ovat mittavat. Alueella on useita uhanalaisia ja vaarantuneita kasvi- ja lintulajeja merkittynä laji.fi karttaan mm. isonuijasammal, joka on erittäin uhanalainen. Lisäksi alueella on tavattu lapinleinkikää (Laji on Suomessa rauhoitettu ja se kuuluu Euroopan unionin luontodirektiivin liitteissä II ja IV mainittuihin kasveihin.) Koska maanoton on tarkoitus johtaa tuulipuistorakentamiseen, olisi mielestäni tärkeää esitellä nämä kaksi asiaa yhdessä. Koska tarkkaa karttaa ei oltu maanottopaikasta esitetty, ei voida arvioida vaarantuuko esim. muinaisjäännösten olemassaolo, joita alueen lähellä on useita (esim. Kotala1 ja Nuottajärvi1) (muinaismuistolaki 295/1963). Hankekuvauksessa kaivanto osuu 3. luokan pohjavesialueelle. Alueen luokitus on muuttumassa uuden pohjavesialueuokituksen myötä 2 tai 2E luokkaan ("Nuottajoen A-osassa koekaivaus osoitti Kohde osoittautui E-luokan tarkoittamaksi pohjavedestä suoraan riippuvaiseksi, luonnontilaiseksi, merkittäväksi ja muun lainsäädännön nojalla suojelluksi ekosysteemiksi. JA Nuottarovan III luokan pohjavesialue sijoittuu luode-kaakkosuuntaiseen harjujakson osaan. Pohjavesialueen katsotaan laskennallisen antoisuutensa puolesta soveltuvan yhdyskuntien vedenhankintaan, ja se siten tulee luokitella 2-luokkaan"). Hakemuksessa tode-

taan, että lähin vesialue on Nuottajärvi yli 100 metriä ottoalueesta. Tämä on todella lähellä. Kuinka uuden maa-aineksen ottamisen on arvioitu vaikuttavan alueen pohjaveteen ja alueen muihin vesistöihin? Maa-aineslain 3 § "Ainesten ottamisen rajoitukset" todetaan seuraavaa: "Tässä laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu: 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa. (5.2.1999/134) Maa-aineksia ei saa ilman erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeellä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten. (26.5.2000/495) Ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa." Vastustan maa-aineslupan myöntämistä Hirvasjärven yhteismetsän hankkeelle, jonka tarkoituksena on 25 000 m³ soran ja hiekan otto Nuottajärven ottoalueella. Hanke johtaa maa-aineslain 3 § mainittuun kauniin harjuisen maisemakuvan turmeltumiseen, erikoisten luonnonesiintymien mahdolliseen tuhoutumiseen, aiheuttaa huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa sekä vaarantaa muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden. Lisäksi pyydän saada selvityksen siitä, onko kunnan ympäristösuojeluviranomainen oikea taho myöntämään lupaa tälle kohteelle.

Muistuttaja Sanna Pasma

Muistutus 4

Kirjallinen muistutus ilmoitukseen naapurin kuulemisesta maa-aineslain mukaisen lupahakemuksen johdosta 1) Hakijan tulee toimittaa tarkempi kartta. Kuulemiskirjeen karttaliite on ottoalueen massiivisuuden huomioon ottaen epätarkka. Lupahakemuksen hakija ei pystynyt toimittamaan tarkempaa karttaa ottoalueen sijainnista tai osoittamaan mistä sellainen löytyisi. 2) Tarkempi kuvaus tarvitaan myös reiteistä, mitä tullaan käyttämään maa-aineksen siirtämiseen ottoalueelta jatkokäsittelykohteisiin. 3) Ottoalueelta otettu maa-aines käytetään Energiequelle Oy:n tuulipuistohankkeeseen. Näin ollen so-raa-aineksen otto on samaa projektia tuulipuiston kanssa. Miksi tuulipuisto ei ole listattuna tähän kuulutukseen kuvauksineen ja suunnitelmineen? Kokonaisuudessaan hanke suuruusluokaltaan sen kokoinen, että ympäristövaikutukset tulee arvioida ja LYjäänöksiä. Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan mainitussa laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu a. kauniin maisemakuvan turmeltumista b. luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; c. huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai d. tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Katson, että otettu maa-aines käytetään tuulipuistoon, mikä toteutuessaan johtaisi väistämättä edellä mainittujen kohtien toteutumiseen. 4) Alue sijoittuu 3. luokan pohjavesialueelle. Alue on osoittautunut pohjavedestä suoraan riippuvaiseksi luonnontilaiseksi merkittäväksi ja muun lainsäädännön nojalla suojelluksi ekosysteemiksi. Miten maa-aineksen ottaminen vaikuttaa pohjaveteen tai läheisiin vesistöihin? Onko pohja- ja pintavesien tarkkailusuunnitelmat tehty?

Muistuttaja Juho Pasma

HAKIJAN HIRVASJÄRVEN YHTEISMETSÄN VASTINE MUISTUTUKSIIN

Hirvasjärven yhteismetsä ei ota kantaa Nuottajärven soranottoalueen maa-aineslupahakemukseen tehtyihin valituksiin joita oli kolme kappaletta. Mielestämme näillä valituksilla ei pitäisi olla mitään vaikutusta lupahakemuksen etenemiseen.
t. Ahti Hiltunen hoitokunnan puh. johtaja.

ELY-KESKUKSEN LAUSUNTOJEN JA MUISTUTUSTEN HUOMIOINTI

Ely-keskuksen lausunnot on otettu huomioon lupamääräyksissä. Pohjaveden suojelusta ja tarkkailusta on annettu lupamääräyksiä. Ottotoiminnan sijoittuminen Nuottajärven ranta-alueelle on huomioitu täydennetyssä hakemuksessa ja otto- ja tukitoiminta-alueiden itäraja on nyt 100 metrin etäisyydellä rannasta alkuperäisen 90 metrin sijaan. Tämä esitetään kartoilla. Lupamääräyksissä kielletään ottotoiminta alle 100 metriä rannasta. Alueen länsipuolinen moottorikelkkareitti on huomioitu lupamääräyksissä, alueella on oltava varoituskyltit ja ottoalueen länsireuna on aidattava.

Hakija on täydennetyssä hakemuksessa ottanut huomioon Natura 2000 Tornionjoki – Muonionjoki kuulumisen erityisten suojelutoimien alueeseen (SAC-alue), Alueen suojeluperusteet ovat Fennoskandian luonnonmukaiset jokireitit-luontotyyppi ja saukko. Suomen lajitietokeskuksen laji.fi sivuston 13.5.2024 tehdyn aineistopyynnön perusteella alueella esiintyy seuraavia uhanalaisia lajeja: maakotka, muuttohaukka ja kuukkeli. Ottamisalueelta ei ole suoraa vesiyhteyttä Natura-alueeseen eikä näin ollen katsota olevan vaikutusta Natura-alueen luontoarvoihin.

Muistutusten osalta alueen maa-ainesluvista päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen joka on Rovaniemen ympäristölautakunta. Lupaa haetaan maa-aineksen ottoon eikä sillä ole suoranaista yhteyttä tuulivoimapuistohankkeeseen.

LUPAMÄÄRÄYKSET MAA-AINESLUPAAN

1. Ennen ottotoiminnan aloittamista tulee seuraavien toimenpiteiden olla tehtynä:

Lupahakemuksessa esitettyjen ottoalue ja sen kaikki nurkat on selkeästi merkitty maastoon esim. paa-luttamalla. Maa-aineksen otto saa ulottua enintään 10 metrin päähän naapurikiinteistön rajasta.

Maa-aineksen ottoa ei saa ulottaa 100 metriä lähemmäs Nuottajärven rantaa.

Tukitoiminta-aluetta ei saa ulottaa 100 metriä lähemmäs Nuottajärven rantaa.

Ottoalue ja tukitoiminta-alue on sijoitettava pvm. 13.5.2024 toimitetun täydennetyn hakemuksen ja sen ottosuunnitelma kartan mukaisesti siten että 100 metrin vähimmäisetäisyys Nuottajärveen täyttyy.

Ylin sallittu ottomäärä on 25 000 k- m³ ja ottoalue 0,84 hehtaaria.

Maa-ainesten oton hyväksytty alin korkotaso +173,00 metriä on oltava vähintään 4 metriä yli korkeimman havaitun pohjaveden tason. Tämä alin ottotaso on merkittävä maastoon selkeästi ja niin ettei tasomerkki ole helposti häviävä. Mikäli pohjaveden tarkkailussa pohjaveden pinnantason havaitaan nousevan, tulee alinta ottamistasoa nostaa siten että suojakerrospaksuus on yli 4 metriä.

Aloitustarkastus on pidettynä

2. Hakijan on esitettävä ennen ottotoiminnan aloitusta hyväksyttävissä oleva 6300 euron vakuus. Vakuutena voi pitää pankki- tai vakuuslaitoksen antamaa omavelkaista takausta tai kunnan tilille tehtyä pankkitalletusta. Vakuuden tulee olla voimassa 4.7.2034 saakka.

3. Ottamisen edetessä kaivuualue tulee aidata eläinverkkoaidalla tai vastaavalla jos muodostuu jyrkänne. Aidan on oltava riittävän korkea myös talvella estäen alueelle pääsyn, myös poroilta. Aita on pidettävä kunnossa. Aitaamisessa ei saa käyttää lippusiimaa porojen sotkeutumisvaaran vuoksi.

4. Maa-ainesten otto tulee toteuttaa niin, ettei siitä aiheudu pohja- tai pintavesien pilaantumisen vaaraa. Havaitun pohjavesipinnan päälle on jätettävä vähintään 4 metrin paksuinen suojakerros koskemattomaa maa-ainesta.

Korot tulee tarkistaa riittävän usein ja korkotasojen mittauksesta tulee pitää työmaapäiväkirjaa.

5. Alueelle tulee asentaa kairaamalla asennettu pohjaveden havaintoputki, joka on asennettu siten että se ulottuu vähintään 4 metriä alimman suunnitellun ottotason alapuolelle. Havaintoputken tulee olla rakenteeltaan sellainen että se soveltuu tarvittaessa myös pohjavesinäytteenottoon.

6. Pohjaveden pinnan taso tulee mitata ennen toiminnan aloittamista, jotta alueelle voidaan määrittää luotettavasti alin sallittu ottamistaso. Alinta ottamistasoa on tarvittaessa nostettava suunnitellusta +173.00 metristä (N2000), mikäli siihen on syytä mittaustulosten perusteella.

7. Pohjaveden pinnan tasoa tulee tarkkailla vähintään 4 kertaa vuodessa. Pohjavedenpintojen tarkkailutulokset tulee toimittaa valvojalle vuosittain sähköisesti.

Pohjavedestä on putkesta otettava näyte kesäkuussa vuosittain ja näytteenottajan on oltava sertifioidun tai näytteenottoon perehtyneen näytteenottajan ottama.

Näytteestä on määritettävä seuraavat tekijät:

lämpötila, haju, maku, happi (mg/litra), pH, sähkönjohtavuus, permanganaattiluku / TOC, nitraatti, alkaliniteetti, sulfaatti, sameus, kloridi, öljyhiilivedyt (C4 – C45, määrittäysraja 50 mikrogrammaa / litra). Määrittäysmenetelmien tulee olla akkreditoituja tai niiden luotettavuus tulee osoittaa muilla tavoin.

8. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa alueelle asennettavan pohjavesiputken putkikortti Lapin ELY-keskukselle havaintopaikan pohjavesitietojärjestelmään tallentamista varten.

9. Öljytuotteiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden pääsy alueen maaperään ja pohjaveteen on estettävä.

10. Alueella ei saa säilöä polttoaineita, työkoneita, voiteluaineita. Koneita ei saa huoltaa eikä tankata ottamisalueella eikä pohjavesialueella. Pohjavesialueella ei saa käyttää suolaamista pölyn sitomiseen.

11. Jäteveden imeyttäminen maahan on kielletty.

12. Vahingon sattuessa torjuntatoimenpiteet on aloitettava välittömästi ja asiasta on viipymättä ilmoitettava öljyntorjuntaviranomaiselle ja maa-aineslain mukaiselle kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

13. Ottoaluetta ei saa käyttää ylijäämämaiden tai jätteiden tms. läjitykseen. Alueella ei saa varastoida muualta tuotua kiviainesta, kuten kalliomursketta.

14. Ottamisalue tulee maisemoida ympäröivään maastoon sopivaksi. Ottamisalueen luiskat tulee muotoilla turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi, vähintään 1:3 tai loivemmiksi. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolinen rikastumiskerros tulee kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee maisemoinnin yhteydessä levittää alueelle alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden ja pohjaveden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskierros (kunta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueelle laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiajan tulee olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aine hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2 – 3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Mikäli alueelle tuodaan pintamateriaalia ulkopuolelta, on siihen aina oltava viranomaisten hyväksyntä, ja pintamateriaalina tulee käyttää ainoastaan puhtaita maa-aineksia, joista ei kulkeudu haitallisia aineita pohjaveteen. Toiminnanharjoittajan tulee pyydettyäessä pystyä esittämään aineksen alkuperä.

Jälkihoitoa toteutettaessa tulee huolehtia siitä, ettei pohjavesialueelle levitettävät pintamateriaali ole liian hienorakeista. Hienorakeinen maalaji vähentää pohjaveden muodostumista ja soveltuu huonosti kasvillisuuden kasvualustaksi. Myöskään karike ja kuorike eivät sovellu pohjavesialueella käytettäväksi.

Lupa-ajan päätyttyä alueella ei saa olla ollenkaan maa-ainesvarastokasoja, sillä ne estävät jälkihoidon toteutuksen. Tiivistyneet tiepohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää muodostusvan pohjaveden määrää. Maisemoinnissa ja jälkihoidossa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:24).

Alueelle tuleva tie on suljettava oton päätyttyä soveltumattoman käytön estämiseksi esim. puomilla. Ottamisalueelle tulee istuttaa alueelle ominaisia puuntaimia 2500 kappaletta / hehtaari. Luvan päätyttyä alueelle ei saa jättää varastokasoja.

15. Luvanhaltijan tulee vuosittain 31.1. mennessä ilmoittaa otetun aineksen määrä ja laatu sähköisesti NOTTO-tietokantaan.

16. Kunta perii luvan tarkastamisesta ja valvonnasta aiheutuneet kulut kunnassa vahvistetun taksan mukaisesti. Mikäli vuotuinen myönnetty ottamismäärä ylitetään, luvanhaltijan on ilmoitettava ylityksestä kirjallisesti lupaviranomaiselle ja kunnalla on oikeus periä ylityksen osuus valvontamaksusta heti.

17. Luvanhaltijan on ennen lupa-ajan päättymistä pyydettävä kunnan valvontaviranomaista pitämään alueella loppukatselmus.

18. Muilta osin lupaehtoina tulee täsmällisesti noudattaa lupahakemuksessa ja sen liitteissä esitettyjä suunnitelmia. Luvanhaltijan tulee seurata toimintaansa, sen vaikutuksia ja huomioida maisemoinnissa ja alueen hoidossa se mitä ELY-keskus on lausunnoissaan esittänyt.

19. Alueen länsipuolella kulkevan moottorikelkkareitin turvallisuus on varmistettava varoituskyltein kelkkareitillä ennen ottoaluetta ja ottoalue on merkittävä reitin suuntaan varoituskyltein.

20. Ottoalueesta on varoitettava varoitusmerkein Hirvasjärvelle menevän metsäautotien varrella molemmin puolin ottoaluetta.

LUPAMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

Lupamääräys 1 varmistetaan että ottoalue ja ottosyvyys ovat hakemuksen mukainen, tällä turvataan maa-aineksen lainmukainen otto.

Lupamääräys 2 varmistetaan alueen maisemointi ja vahinkojen korjaustyöt jos hakija ei pysty niitä toiminnan loppuessa itse tekemään.

Lupamääräys 3 varmistetaan että maastossa kulkijat voivat varoa työmaata turvallisuusperusteella.

Lupamääräys 4 varmistetaan ettei aiheudu pohja- tai pintavesien pilaantumisen vaaraa. Korkotasoilla valvotaan ottoa.

Lupamääräys 5 varmistetaan pohjaveden pinnan luotettava tarkkailu sekä näytteenotto

Lupamääräys 6 varmistetaan pohjaveden pinnan todellinen taso ottoalueella

Lupamääräys 7 varmistetaan pohjaveden pinnan tason seuranta ympärivuotisesti sekä seurannan valvonta

Lupamääräys 8 varmistetaan että Lapin ELY-keskukselle toimitetaan pohjavesikortti tietojärjestelmää varten

Lupamääräys 9 varmistaa maaperän ja pohjaveden suojelua öljyiltä ja muilta haitta-aineilta

Lupamääräys 10 suojaa pohjavesialuetta mahdollisilta poltto-aine ym. vuodoilta

Lupamääräys 11 suojaa pohjavesialuetta, jätevettä ei saa laskea pohjavesialueelle

Lupamääräys 12 suojaa pohjavesialuetta ja maaperää vahinkotapauksissa ja varmistaa välittömät toimet vahingon jatkumisen estämiselle

Lupamääräys 13 suojaa pohjavesialuetta muualta tuoduilta maa-aineksilta, niiden mahdollisilta haitta-aineilta

Lupamääräys 14 takaa alueen maisemoinnin oton jälkeen luontoon sopivaksi, turvalliseksi ja sellaiseksi että se maisemoituu luonnonmukaisesti ottaen huomioon alueen erityispiirteet

Lupamääräys 15 takaa oton seurannan NOTTO rekisterissä ja viranomaisten tiedonsaannin

Lupamääräys 16 kattaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määrittämän taksan mukaisen kulujen korvaamisen

Lupamääräys 17 takaa sen että alueen tila oton loppuessa on lupapäätöksen mukainen eikä alue jää hoitamattomaksi

Lupapäätös 18 velvoittaa luvan haltijaa noudattamaan ottosuunnitelmaa ja sen liitekarttoja täsmällisesti sekä ottamaan huomioon sen mitä Lapin ELY-keskus on asiassa lausunut

Lupapäätös 19 varmistaa alueen länsipuolisin moottorikelkkareitin käyttäjien turvallisuutta, että he huomaavat ottoalueen, eikä sinne reitiltä käsin pääse vahingossa kulkemaan

Lupapäätös 20 varmistaa sen että Hirvasjärvelle kulkevan metsäautotien käyttäjät havaitsevat ottoalueen, sen liikenteen